

DOBROGEAJUNA

DOBROGEA A DOBROGENILOR

ABONAMENTE:
Pe an 40 Lei — Pe 6 luni 20 Lei
Anunțuri și reclame după învoială

Organ al revendicărilor naționale ale Dobrogenilor

Director: CONSTANTIN R. SARRY

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
BUCHARESTI, STRADA PĂTRAȘU VODĂ, Nr. 4
Manoșanile nu se impună

1878-1918

Dela anexare la cesiune

Patruzece ani de suferințe

de GEORGE D. BENDERLI

Aș fi dorit să pot intitula astfel aceste căruri inspirate de o patruzece aniversare a aliprii Dobrogei la patria-mumă. Nefericita noastră soartă nu o îngăduie însă: Dela anexare, — primătă cu atâtă bucurie—până pacea — impusă leri de nemiloșii nostri dușmani— viața Dobrogei n'a fost decât un sit nefunzător de dureu....

Inapărarea de neierată a guvernelor de ordină, în neexplicabilă nehotărâre a acestora, sărmâni Dobrogeni, cari, în dragoste lor filială, nu dădeau, de căt dovezi reale de un sincer atașament, a trebuit să se vadă în spatele de peste 30 de ani, puși continuu la o parte, socotiți străini în țara lor.

Anii întregi lipsiti de orice legătură cu cei de peste Dunăre, lăsați în voia unei administrații a-tot-poternice, care numai sporadic și prin intervale era ceea ce trebuia să fie, într-un sfînt nou și binevoitor, — fără școli, fără biserică, — am fost tratați, în adevarat, ca copii vîtrei, buni numai la datorii, nu însă și la drepturi.

Dacă cu toate acestea autochtonii și harnicii coloniști, înfrânti repede în greutățile muncii comune, au și putut să prefacă în secură vreme stepole putușii părăsite de turci și tătari, în lanuri fertile; dacă au reușit să ridică școli și biserici, clădi săte și orașe, transformă vechiul pasărat turcesc într-o înfloritoare provincie românească, meritul este numai al lor.

Ca buni Români, cu încredere în viitor, ei nu s-au răsărit, s-au resimnat, așteptând timpul când revendicările lor drepte, manifestate la început prin glasuri răsărite și slabite, dar din zi în zi mai hotărâtoare și mai numeroase, vor trebui să găsească asciutare.

Nu este nici locul nici timpul a arăta consecințele dăunătoare ce dușmanul, venind la pânde, le-a tras din această stare, în folosul unor teorii tendențioase și false. Este de-tul să amintim, încă odată, că populația dobrogăneană în cea mai mare și majoritate, ca să nu zicem unaanimitate, n'a cerut și n'a vrut niciodată altceva, decât o cătă de grabnică și căt de completă contopire cu Regatul, cîndva și revenire de drept pământul lor, după atâtaea vacanță.

În sfârșit, unită indisolubilă trupă și suflete, am crezut că ne va fi îngăduită desăvârșirea dovoară noastră economică și să intemeiem mai solid noi, cari n'am cunoscut lupte de clasă nicăieri învechite, solidaritatea noastră democratică, — o nouă și mai grea încercare ne aștepta.

Dacă copiii cel din urmă veniți ai tărel, am fost puși și dință în fața mariilor probleme ce ridică răboiu mondan, a prefectorilor ce trebuia să-i urmeze în lume.

Era și rîse: pământul nostru marțor la atâta luptă în trecut, oprea pe unii în drumul lor spre miază zi, împedica pe alții în poftele lor grandioase, spre miază noapte!

De altă parte noi, cari timp indelungat rămăsesem fără drepturi, cari trăim altăre de Ardeleani, eram chemați să simțim mai adânc cu cei de peste Carpați; solii lor găsiseră la noi primirea cea mai călduroasă.

Ne dădeam seama că vom fi siliți și noi să luăm parte la mariile lupte dintr-o popoare, că întregirea neamului va cere jertfe din partea tuturor, și că jertfele vor fi mari.

Nicăieri însă ele n'au fost mai grele ca în Dobrogea, care cea dință a simțit urmării defecțiunii țărănești și a lipșirilor noastre.

Floarea tineretului nostru căzut sau capturat, sute de sate rase de pe pământ, tăgările distruse, orașele bombardate, populația gonită, gospodăriile și averile prădate, peste o sută de mii de susțete răstăcind în pribegie, cei rămași sau înăpoliți terorizați și jefuiți, îata în persecuție icoana de azi a înfloritoarei noastre provincii de eri.

Cu toate suferințele pribegiei, cu totușa ruina economică, ne mai susțineau îndeajudecă că ne va mai fi dată să revedem vîtrele noastre, să călcăm iarăși pe solul nostru iubit: perdele bănești erau trecețăre, averile distruse se puteau reface. Nu ardeam decât de dorul de a revedea urmările căminurilor noastre!

Dar și această ultimă speranță a trebuit să nu se înălțe; a trebuit să găsim până la fund pașarul amărăcinei; a trebuit să ne vedem despărțiti, colțitorul nostru de judecă, cedat.

Cinci luni de zile am plâns cu toții, nevoind să credem că A-tot-poternicul poate permite o asemenea nedreptate,

Organ al revendicărilor naționale ale Dobrogenilor

Recunoștință Constanțenilor față de Generalul Berthelot

Printr'un curier special am primit următoare scrisoare:

Stimate Domnule Director,

Inconvenienții în ultimul moment de iudeabila inițiativă cea să luat în Capitală cu privire la colectarea unui fond cu care să se cumpere o sabio de onoare ce urmează a se oferi Generalului Berthelot, cetățenii orașului Constanța, dorind a-și arăta și ei admirătorilor față de viteazul General, au decis să se asocia din toată inimă la această nobilă inițiativă, și ne-au delegat pe noi joi încălitii, cu colectarea acestui fond, pentru care am deschis o listă de subscripție.

Suma ce să pută colecta în pînpă, este nelinsemnată, căci conțințenii noștri, în ceea mai mare parte nu s'au putut încă înăpăca la locuințele lor, unii fiind încă mobilizați, iar refugiaților și demobilizaților refuzându-ls cu obstinație până în prezent, de acei ce au pus stăvila între noi și patria mumă, treioresc lor în Dobrogea, fie chiar și numai pentru a-și revedea căminurile lor ruinate și pline de jale.

In hotărârea de a participa și noi Constanțenii, la această colectă, am fost clănușii numai de ideea de a nu scăpa această prețioasă ocazie spre a ne manifesta și noi cei sechestrati în Dobrogea, simțimtele noastre de adâncă recunoștință pentru neobositul și bravul General, care a luptat fără pregea la împlinirea aspirațiunilor legitime ale întregului neam românesc.

Grăbindu-ne cu încheierea listei pentru a nu ajunge cu întârzire, vă remitem deci odată cu aceasta lista subscritorilor și suma de Lei 2153,50 specificată întrînă, cu rugămintea de a o remite la destinație. Cu distinsă stima,

N. Simionescu. I. N. Manolescu. Henry Husar. Ion T. Gheorghiu

REDAȚIA DOBROGENILOR

PRELIMINARII

Ajută-te și cerul te va ajuta! — zice Sfânta Scriptură.

In dezastru care a lovit pe Dobrogea, pot face și cova — în afară de ministrări — ca să-și ajute? Evident că da, — și încă mult.

In primul loc, este de cel mai mare interes ca să fim uniti și să prezentăm un bloc. Eu și eu către greutățile și urmează a se oferi Generalului Berthelot, cetățenii orașului Constanța, dorind a-și arăta și ei admirătorilor față de viteazul General, au decis să se asocia din toată inimă la această nobilă inițiativă, și ne-au delegat pe noi joi încălitii, cu colectarea acestui fond, pentru care am deschis o listă de subscripție.

Suma ce să pută colecta în pînpă, este nelinsemnată, căci conțințenii noștri, în ceea mai mare parte nu s'au putut încă înăpăca la locuințele lor, unii fiind încă mobilizați, iar refugiaților și demobilizaților refuzându-ls cu obstinație până în prezent, de acei ce au pus stăvila între noi și patria mumă, treioresc lor în Dobrogea, fie chiar și numai pentru a-și revedea căminurile lor ruinate și pline de jale.

In hotărârea de a participa și noi Constanțenii, la această colectă, am fost clănușii numai de ideea de a nu scăpa această prețioasă ocazie spre a ne manifesta și noi cei sechestrati în Dobrogea, simțimtele noastre de adâncă recunoștință pentru neobositul și bravul General, care a luptat fără pregea la împlinirea aspirațiunilor legitime ale întregului neam românesc.

Grăbindu-ne cu încheierea listei pentru a nu ajunge cu întârzire, vă remitem deci odată cu aceasta lista subscritorilor și suma de Lei 2153,50 specificată întrînă, cu rugămintea de a o remite la destinație. Cu distinsă stima,

N. Simionescu. I. N. Manolescu. Henry Husar. Ion T. Gheorghiu

Nouii prefecti din Dobrogea

Cititorii vor putea găsi în informații numele celor patru noi prefecti din Dobrogea Veche și Nouă.

In Cadrilater, cum se vede, guvernul a găsit nemerit să delege cu ad ministrări pe doi ofițeri superiori. Acolo, mai ales, în imprejurările actuale, va fi nevoie, recunoaștem, de căte o mandă de fier. Înțelegem însă ca sub greutățile uniformă a acestelui, aspirațiile să dispară, sub loviturile ei de măște corupției să se modelize.

Prefectura de Tulcea a fost încredințată ultimului și titular din prezura răboiu, d-lui Gh. Serban. Postul decan al baroului tulcean și o veche și moștenită a Dobrogei June. Acest dinținut, om integră, voință hotărâtă și bun cunoșțător al oamenilor și nevoilor acelui district, d. Serban, în primul și acurtul său prefectat n'a avut timpul necesar ca să dea întreaga măsură a apăturilor sale de administrator. Il acordăm deci și să cum întrig creditul necesar și săptămânal să-l vedem la muncă, — muncă ce se poate inscrie în cîteva puncte de program: refacerea materială peste tot, reconcilierea suflătoare unde trebuie.

D. N. Negulescu, numit în capul județului Constanța și un homo nou în administrația publică. Ca profesor și director al liceului din localitate, d-sa a dovedit multă sărgină și credere și tenacitate. Elivil d-sa-ii atrăsă pretutindeni laude meritate. Ar il o menjarocire însă, dacă, luană-se se poate un om excelent, se va da administrației un element impropriu.

Ceaco merită a fi relevat, este că atât d. Serban că și d. Negulescu sunt membri în regimenteră și unii partid politici. Fără a fi nici militanți în înțelesul comun al cuvântului, atât unul că și celălit să dovedească intotdeauna o bună voluntate.

Precizevor domnilor lor că, astăzi și în special postă Dunăre, orice diferență, — și întrările — politice și-a pierdut răsuflare și se potă să se facă, adică să reprezinte universalitatea noastră, să poată cere și să poată primi pentru ea mai justă repartizare.

Rolul acestui organ este destul de important și în estomarea pagubelor și în repartizarea despăgușirilor. O importantă chestiune de rezolvat va fi acea dacă despăgușirile să se dea în bani sau în natură. Si dacă a doua soluție — cum e de prezent — va prevala, rolul acestui organ, care va avea să assume repartizarea acestor despăgușiri în natură, poate să devieze unul din cele mai vaste.

Sunt și o sumă de alte chestiuni asupra căror organul nostru reprezentativ trebuie să fie edificat pentru și ce soluții să recomande și ce direcții să dea din capul locului, operați de reconstituire, profitând de toată experiența trecutului și evitând astfel acele tatonări și ezitări atât de vătămatore.

Dar în privința acestora, constatări pe o scară că mai largă între noi sunt foarte necesare. Unele puncte mai importante posibile să se vadă la ocazia să le semnalizez și eu la această rubrică.

I. T. RĂDULESCU
Post Președinte al Sindicatei agricole din Constanța
Membru al Secretarii Naționale de Agricolatură din România

DOBROGEA

Un răspuns „Uniunii savanților, scriitorilor și artiștilor bulgari”

de E. M. Brancovici

Profesor la Academia de Inalte studii comerciale și industriale.

„Din punct de vedere agricol densitatea asemănătoare dintre Dobrogea septentrională și cea meridională, precum și dintre Dobrogea septentrională și Bulgaria, este cu mult mai mare, decât între prima și România”, iar ca doavădă cîteva următoare cifre de procente ale suprafețelor cultivate cu cereale și legume din totalul suprafețelor seminate în 1911:

România din stînga Dunării 85,03%;

Dobrogea septentrională 90,33%;

Dobrogea meridională 89,50%;

Livezile acoperă în România 9,95% din totalul suprafețelor arate.

În Dobrogea septentrională 3,75% și în Dobrogea meridională 7,2%;

Vile în România 14,3%;

în Dobrogea septentrională 0,86% și în cea meridională 1,05%;

Ca închepere spune:

„Aceste cifre ne indică că, prin caracterul ei, agricultura Dobrogei septentrionale se propriează mult mai mult de aceea a Dobrogei meridionale, decât de aceea a României”.

Apoi ne dă media producției în 1911 pe hectar în kilograme:

	Dobrogea sept. merid.	Dobrogea merid.	Bulgaria
Grâu	141	17,1	15,9
Secără	10,3	13,3	14,9
Orz	16,1	18,2	20,0
Ovăz	19,8	23,0	19,7
Porumb	15,5	18,7	17,1

Însoțitor de comentarul că media de producție în Dobrogea septentrională este cu mult mai inferioară decât în România și considerabil mai mică decât în Bulgaria.

Nu știm precis ce deosebire înțelege a face autorul între „mult mai inferioară” și „considerabil mai mică”, dar credem că intenția sa a fost de a demonstra că cîteva date pentru Dobrogea, se apropie mai mult de cele pentru Bulgaria, decât de cele pentru România; acesta rezultă însă clar din calea ce autorul ne spune în pag. 268 și anume:

„și autorul concide:

Aceste cifre dovedesc că rendimentul mediu pe hectar în Dobrogea septicentrală pentru cele 3 culturi mai principale, se apropie similar mai mult de aceea a Dobrogei meridională și a Bulgariei decât de rendimentul mediu din România.

Mai întâi cu cifre statistice, toate aceste date au un prim mare cursur, că sunt luate numai pe unul sau doi ani, ceea ce sănătifică nu poate fi concluziv, căci în agricultură și mai ales în ţările despușe vorbim, sunt variații prea mari dela un an la altul și numai medile pe perioade mai lungi, de cel puțin 5 ani, cele mai deseori chiar se încadrează în perioadele de 10 ani, pot fi edificatoare.

Nu avem la indemnată acum datele statistice bulgare, spre a refuza lucrările pe mai mulți ani, comparativ pe aceeași perioadă de ani din România și Dobrogea, dar pe de altă parte nici nu atârnă prea mare importanță acestei chestiuni, căci de fapt ea nu poate dovedi absolut nimic, din aceea că d-l Michalkov se silește și dovedește chiar așa cum o punte d-să.

Într-adevăr în ce se arătă să dovedim ascensiunea situației economice a două provincii vecine, aparținând de două state diferite, într-o discuție de revendicări politice? Să presupunem că ex. că nouă stat ceho-slovac ar formula pretenții asupra Saxoniei, pe motiv de ascensiune economică! Nu ar fi corectă un argument ridicolic?

Este firesc lucru ca între două provincii vecine să existe ascensiuni economice și ascensiuni cu atât mai mult, când ambele au apărut în timp indelungat una și a celuilalt stat, cum este cazul cu Dobrogea septicentrală și cu meridională, care ambele au făcut parte timp de mai multe secole, din imperiul turcesc și deci au fost supuse unei și același regim.

Dar să examinăm puțin cifrele așa cum le prezintă autorul și să vedem dacă desebirile și ascensiunile pe care ei le semnalizează sunt într-adevăr justificate. În primul tablou de mai sus avem rendimentul comparativ în hectolitri pe hectar și observăm că în cele 3 culturi mai importante: grâu, secară, orz, pe 1911, avem la grâu într-adevăr o deschidere importantă, 17.1 față de Dobrogea 14.1 și Bulgaria 15.9, lucru foarte explicabil prin întinderile considerabile a câmpilor noastre dinăuntru, e minunată abundență în grâu și totuș în 1912 vedem de acăz raport schimbă:

România cu 15.1 Bulgaria cu 14.4 Dobrogea cu 9.3. Această dovedește exactitatea susținerii noastre de mai sus, că unul sau doi ani, nu pot fi concluziv în materie de producție agricolă.

La secără, principalul articol de producție, pe largi orz, în Bulgaria, lucrul este și mai evident în Jivoarea Iezui noastră din Dobrogea.

Primarul Constanței era plecat de 3 săptămâni pentru a aduce trei vagoane cu cartofii (în silozuri și magazinele din Constanța erau seci de mii de vagoane cu grâu) Ajutorul de Primar o ștersese în timpul eu trăsura primăriei, iar consilierul comunal August Resner, cetățean român, era internat.

Nu a rămas nimeni care să predice orzul.

Pentru aceste tăcării, trebuie să răspundem toții același domn. S-a cărat la Sofia și Constantinopol, toate bucuriile omeneștilor. Aceste bucurii furătoare au fost vândute și la Sofia prin leiloașă la intervale așa de scurte ca și d-lui Vârnăv.

Cu odată intru Domnul ELENA GENERAL ADRIAN, nu dispăre numai o mamă de o puritate de simfiminte și de o austerație de moravuri cum—din nefericire—din ce în ce tot mai rar se întâlnesc în societatea noastră; nu numai o bătrânețe depozitară a vechilor și sănătoaselor bune tradiții; ci și o mare filantropă, al cărei gol se va se simți în ocașia mare Capitală, plină de altăci și înțelepnice și copile. Repausala, în afară de alte binefaceri sănătoșite cu discreționă creștină și suflătorii alese, întemeiese și susținea în București trei azile pentru hăzuze sărate, din care unul, construit din fonduri proprii aproape de Gara de Nord, și poartă și-i va nemuri numele.

Ludind o parte vie la durerea nemărginită a familiei d-lui Vârnăv, li exprimă și eu acasă. În numele tuturor amicilor și colaboratorilor **Dobrogei June**, respectuoase condoleanțe.

Tăinuș, cum e firesc, a rămas

Priveligiile din Dobrogea cotropită de dușmani

în teritoriul românesc ocupat de bulgari, toate națiunile fericite împărtășeau aliante și erau stăpâne.

Traisia stupidă bulgăra își etala gojime la Cappa, idealul național bulgăresc era realizat: incuria și săracia tăcerii ciposea pe îel colo pe către un grec supus presupus, tare; astăzi își aveau poliția lor secretă patând în liniste controla servitorilor enguroșe: mal presus de toti și de toate hidra germană își înțelegea picioarele, separând toate invocările de bogăție, storcând până la opiniile chiar mijloacele de producție ale României. Călății aveau vanitatea satisfăcută: folosul real era în mâna germanilor.

Că să te duci la Constanța te rugă să germanii să-ți dea un «passer-schein», cu care prin Oltenia-Cernavoda ajungi la Constanța. În America, pe timpuri normale, ajungeai mai ușor și mai ușor.

Com trecu podul cu mare la Cernavoda sănătua adrenocorăbul bulgăresc își arăta hidousii chip.

In Dobrogea, guvernul bulgar numise prefect, tot personajul administrativ, didactic, cler, care din fericirea sa avea nici un rol. Prefectul bulgar la Constanța era cel mai solid stâlp de către. Germanii îl urau pe Bulgari și nu de puține ori arătau idiozia bulgărescă a fost înfrântă de trufia turcenă. Dobrogea era ad ministrată de comandanțul unei stăpăne germane, care avea în mână totă conduceră și lărgi tot folosul.

Constanța, mă găsescu mărești negre. Insufițiu port al României, un orz pustiu și postit acum.

Dușmanii au pătruns în Constanța, negăsind pe nimeni să prădă și postit totuș.

Nenorocita această situație se datorează tăcării administrației noastre din Dobrogea.

Săptămâna din urmă, adevărat și marele prieten al Dobrogei. acela care, trecând prin administrația provinciei de peste Dunăre și-a legalizat numai numele ei și înimă de o operă ne pierdută. — d. Scarlat Vârnăv a avut durerea de nespus de a-și pierde pe venerabilă mamă, stânsă de bâtrânețe în sănul unei familii pe căi de restrâns pe căi de libătoare. După pierderea unicului său fiu, morț ca un eroi la Zimnicea, în primele zile ale răsboiului, acesta și el doilea doborât. Total trebuie de iust de a expo.

în orăz, bine curățând desfășurarea evenimentelor și tăcăria celor ce conduceau orașul Constanța. Ce n'au fărat armatele naștere, să prădă și sănătatea tăcerii ciposea pe îel colo pe către un grec supus presupus, tare; susținând își aveau poliția lor secretă patând în liniste controla servitorilor enguroșe: mal presus de toti și de toate hidra germană își înțelegea picioarele, separând toate invocările de bogăție, storcând până la opiniile chiar mijloacele de producție ale României. Călății aveau vanitatea satisfăcută: folosul real era în mâna germanilor.

Că să te duci la Constanța te rugă

Ca să-ți dea un «passer-schein», cu care prin Oltenia-Cernavoda

în Dobrogea, guvernul bulgar numise prefect, tot personajul administra-

tiv, didactic, cler, care din fericirea

a avea nici un rol. Prefectul bul-

gar la Constanța era cel mai soli-

stâlp de către. Germanii îl urau pe

Bulgari și nu de puține ori arătau

idiozia bulgărescă a fost înfrântă

de trufia turcenă. Dobrogea era ad

ministrată de comandanțul unei

stăpăne germane, care avea în mână

totă conduceră și lărgi tot folosul.

Conducătorul românesc ocupă-

reaza într-o modul cel mai barbat,

să fie și sănătatea naștere

în Dobrogea, sănătățile românești

în Dobrogea, sănătățile româ

Strigătul de revoltă al unui veteran

de Dr. I. BUTĂRESCU

II

In starea mea de revoltă sufletească, mă întrebam atunci: De ce Dobrogea — filia cea mică — să fie tratată cu atâtă vitregie de fiți din patria mamă și retrinse de ei din nou în surghiun.

Explicația n' o găseam decât într-o stare sufletească turbură — o eclipsă în dreapta lor judecată — prin lipsa de reamintiri măreșe despre această provincie, prin absența lor la nele secrete istorice cu care noi, veterani, am realizat independența pără și lărgirea hotarelor până la marea cea mare, moștenirea domului Mihail cel Bătrân și de la străbunii români.

Nu fac aci decât o presupunție, cum că împrejurările fatale au impus ca colaboratorii ai tratatului de pace, unele persoane politice — despre care s' vorbit și în parlament în 1888 și 1918 — care n' au avut fericioața ocazie de a participa cu noi sălături la faptele de bravură, când Dobrogea a fost reînăscătă prin victoria armelor, — cesață și explică nepăsarea lor și lipsa de

Louis de Hillerin
Locotenent în armata franceză

Glasul celor stinși

Memorial erudit Dobrogean

Când voi ed vezi întoarscere spre valoare pădărește,
Spre triste, puștită Dobrogea multă suflare;
Când furma noastră se umplă — copil ai nașterii.
Pă ea primă în adunăt cu lacrimă dorință;
Când cerul se surdă, cără vrednică optem
Au readus în urme prietenii dobrogieni;
Când vezi sfidei și argii de suferință;
Când vezi sfidei apărindă fătia războindă;
Echimpișindă standardul pe malurile mării;
Să spunemă gheii păduce și mamelele adormăse,
Capitoli dureroi, mojitoane ridane;
Marțiușul adi-năște... Să nici e să morăz...
Să nici una numai ed: Tora! s-a mărit!
Că pentru Tara-Mună și suadă și urădă
La greu băi a făut pust Dobrogea puștită,
Să nu mai plângă și să nu mai răsuflă...
— Cu stilele — norocul reîmplinește și!

Iar edud cu Bucovina, Banatul și Ardealul Sărbători-vezi faimie iobindă: „Iudeauă, Iudei” — și spuneți că dădragul acesta ne-am jertfii...
— Si amanul nostru și-a negrușit de fericii? —
Cruțiu-Delăsilige.

PENTRU DOBROGEA JUNĂ

Scrisoarea unui prieten

Prințul spre publicare următoarele rânduri:

Inalte prietene.

In numele Dobrogenilor Constanțenjeni și a Românilor de date, trimis să-l întalnă nostru „Dobrogea Jună”, care a reacționat odată cu răzăruitorul soarelui dreptăței. În acțiunea acestei gazete se punem toată înăudejderea, întru realizarea marilor reforme sociale ce revinute ne împun.

Sarcina, iubite prietene, nu e mică, nici ușoară; din potrivă. Dar cu sărăuța, munca și priceperea d-tale, de care ne-ai dat altădată dovezii și cu concursul tuturor Dobrogenilor, care am avut prilejul să vedem și să învățăm multă din acest război, sperăm să facem astfel ca ordinenii și făräntii uniți într-o singură voce prin gazeta noastră „Dobrogea Jună” să ne împună dorințele și nevoile noastre legitime în toate ocaziunile, ori de ede ori interesele Dobrogenilor se vor ciocni cu ilegalitatea și arbitrarul.

Iți urez deplin succes în luptele ce vei angaja prin gazeta d-tale și a noastră, a tuturor Dobrogenilor, spre luminarea și prosperarea poporului prea înecat de cincoace de Dunăre.

Cu o strângere de mâini te salută

I. T. G.

RETEVEIE

Practici ca tătărașu.

— De ce Bulgari, în retragerea lor actuală din Dobrogea, nu să nu lase peste pește pistră?

— Pentru că nu rămasă nici o urmă din militența lor!

TIPARUL DOBROGEA

CANALIA

Ace culosesc cameleonului, flexibilitatea soprăiei, privirea pisicii, mușcătura viperii și surâsul temelii de trotuar.

Ca grecă vi-l vezi putea fiua în memorie: nu e unul — cu frate și unul și același întoadea și pretutindeni.

Trimis, en firman Dounesc, în capitala Dobrogei, — după ce propuse zidurile tuturor clădirilor din țară, — aci a trecut prin toate filierele și carierele, lăsând peste tot urme adânci de necinste și incapacitate, și având în tot timpul, o singură lipă: aceea a parvenirei.

Refugiuindu-se cu tot bagajul lui material — moral n'a avut niciodată — într-un oraș din țară, de preferință la lagă, dispensat — firește — de serviciul militar, el, în tot timpul de rezistență și de scăpare a duciilor n'a cunoște de căt o singură lipă: aceea a serpușilor.

Iar acum — după ce a mărit Tara și fundul buzunarelor sale, extinând lăsăcia rochiilor din Moldova, găindu-se să se însoțească în „țara lăptelui și a mierii”, ca a fost pentru aceste specimene, până mai de departe, Dobrogea, — și o groază: aceea a neconoscutului.

Fenomenul fizic, ca și istoria, se repetă! — De pe urma deluvialui lui Hec, nu rămasă, altădată, multe ţări pe vărsările munților și multe corpură în suspensie nefotără; de pe urma catastrofării actual, în afară de osemintele nevinovate ce umplu sănările poiozelor convergente spre Dunăre din Dobrogea vor mai rămasă și multe alte schelete umbilicoare prinse desupururi de uleiuri similișimi — ale reminiscenței și multe situații ce se credeau inexpluibile, vor trece în domeniul trecutului odios.

Si Canalia, fixând sareea din spate malul drept al Dunării, secură din urechi și se întreurește. Ace și de ce?

Garegiu.

Tendințele Bulgarilor asupra Dobrogei

I

O chestie bulgară propriu zisă în Dobrogea nu există, tot așa după cum nu există nici un drept istoric, etnografic sau cultural bulgaresc asupra acestei provincii ab antiquo românești.

Total se reduce la tendințe exterieure, la năzuințe panbulgărești, pornește din Sofia și site orage de precipitate de vorbe din Bulgaria și cari își găsesc acolo lor numai în două trei cluburi din cîteva orașe din Dobrogea, în care locuiesc și Bulgari, sălături de celelalte naționalități, compuse din Români, Turci, Greci și Tânari.

În asemenea centre cu populații diferențite, este firesc să se producă carecari animozități de rase, dar nici de cum lupte naționale de felul celor din Transilvania și Ungaria, unde Români și-au luptat fată cu Ungaria, sau ca cele din Austro-Ungaria, unde Cehoslovaci și unguri au luptat de ani îndelungăți pentru independența lor. Cu toate acestea, publiciștii bulgari, în frunte cu profesorii lor dela Universitatea din Sofia, caută prin numeroase publicații, tipărite în toate limbile cultură, să prezinte în Dobrogea o chestie bulgărească și astfel să ajungă să susțină dropturile statului vecin asupra acestor provincii.

Mai toți acești publiciștii susțin în definitiv una și aceași temă, adică, în rezumat, că Dobrogea este o țară bulgărească din toate punctele de vedere: istorică, etnografică și culturală. La baza acestei opinii stă — fără-nse expresia — căciușa pămădită într-o invadă subgenetică bulgărească, căci opinia s'ă năsește pe tăcute, însă că se obținează din Bulgaria înflorirea Dobrogei, în special prin construirea podului dela Cernavoda și prin lucrările portuiale Constanța. În două cuvinte toate năzuințele bulgarilor se reduc, după propria lor expresiune: la pod și la Constanța: nu pod, i na Costinești!

Acestă năzuință se pot urmări pas cu pas prin ceea ce Bulgaria și-a dat publicitații, adică, în afară de acțiuni subversive ascuțite, prin broșuri de propagandă, manual de învățământ primar și secundar, cursuri de geografie militară și învățătură în Școala de Război din Sofia și chiar prin simbolul oficial al armatei bulgare.

Începând de la 1907 până la 1913, când România a intervenit în Războiul Balcanic. Pe una din hărțile acestui sămanah din 1910 se arată Dobrogea, în culoare foarte vilă, ca țară bulgărească de cucerit. Iată de ce România a trebuit să ia măsuri, de săpărare contra năzuințelor bulgare încă mai neîntă de 1913. Ca document vom căuta următoarele cuvinte rotită de un profesor bulgar în 1913, înainte de intrarea României în Războiul Balcanic: „La Roumanie officielle, n'ce a atunci profesorul Danailoff, azi Ministrul bulgar — signală le fait que des lières d'études, des brochures patriotiques et même quelques maîtres d'école aient propagé parmi la jeunesse de Bulgarie et même de Dobroudja l'idée, que la Dobroudja roumaine d'aujourd'hui 'est (1913) était bulgare».

La care, acest profesor răspunde: „Est-ce que un fait historique pourra porter atteinte à la souveraineté de l'Etat Roumaine?». Si accentuarea respică cum că: „N'est-ce pas connu à tous les Roumains et à leurs enfants, s'ils étudient la science historique, que Dobroudja est une terre bulgare, avec une population bulgare, mais qu'elle fut détachée et donnée aux Roumains à la suite de la résolution du congrès de Berlin et avec l'approbation de la Russie?». etc.

In numeralele viitoare vom analiza pe rînd toate punctele din care se pun Bulgarii, pentru a susține acel drept istoric, de neșință căruia nu acuză ei pe noi Români de ignoranță dar făclă, aici, din parte noastră, în prealabil, numai o singură întrebare: Ce monumente vechi bulgărești, ce morminte cu case strămoșe, căte locuri de luptă pentru săpărarea civilizației, căte biserici mai vechi, de 1830, căte,

rezumat, urme ale unei vieți istorice, cu care se poate avea mărfuri începere primăverei viitoare.

Copișorul

NOEMBRE 1878

S'au împlinit exact 40 de ani, de când Alteța sa Regală Principelul Carol al României adresa armatei șefului ordin de zile, cu ocazia treisori trupelor române în Dobrogea. Astăzi, când autoritațile noastre reiau în posesia provincie de peste Dunăre reproducem acel ordin sub titlu de document și în credință că aducerea amintirii a acestui actuare de către întreaga vremură noastră. Dimitrovă:

OSTAȘI.

Marile Puteri europene, prin Tratatul din Berlin, au unit cu România Dobrogea, posesiunea vechilor noștri Domini.

Astăzi voi paneji piciorul pe acest pământ, care revine țără română.

Voi nu intrați în Dobrogea ca cuceritori, ci intrați ca amici, ca frați ai unor locuitori cari de acum sunt concețienții voștri.

Ostașii, în nouă Românie voi vezi găsi o populație în ceea mai mare parte română. Dar veți găsi și locuitori de alt naș, de altă religie. Toți aceștia devenind membri ai statului român, au drept de o potrivă la protecționă, la iubirea voastră.

Intre aceștia veți afla și populaționi musulmane, a căror religie, familie, moravuri se deosebesc de ale noastre. Eu cu dinadins vă recomand de a le respecta.

Fiți în mijlocul noilor voștri conțăileni ceea ce nu s'au pănat acum și în timp de pace ca și pe cîmpul de onoare, ceea ce în măndrie constă că vă recunoaște astăzi Europa întreagă, adică model de bravură și de disciplină, apărătorii drepturilor Române și înțelegerilor legalității și civilizației europene.

Cale bună dar ostașilor, și Dumnezeu să vă proteje!

Cugetările mele cele mari aferente sunt nedespărțite de voi.

Să trăiască România!

Dat în Brăila, la 14 Noembrie 1878

Carol.

CE SE AGITĂ ÎN NUMELE DOBROGENILOR

II

Am putut vedea în numărul precedent cine sunt capii acestora cari se agită și vorbesc în numele Dobrogenilor.

Vom continua astăzi, pe comună numele „desigașilor” cari au sămăt faimosul membru redactat și scismat în urma Congresului dela Babadag.

Or. Constanta: M. Nicel, Petre Găndea și Hristu Doicov.

Com. Caraorman, jud. Constanța: D. Lazarof.

Com. Bogdanul Ceamurli, j. id. Călărași: Iuliu Dimitrov, Ir. Păsărean și K. Petrol.

Com. Bașchiol, jud. Tulcea: Cratu Costof, Ioanaki Popof și Grigor Dimitrov.

Com. Ac Kadân: Halit Sadâc și Ibrahim Cașdar.

Or. Babadag: Salim Hasan, H. I. Ivanof, Nedu T. Icoaf, L. Hristof, Petre Casaliș, Husein Sulimanof, Al. N. Pan, Maria Teodorova și Elisabeta Obrechova.

Or. Căvana: Hr. Stoicel și S. M. Raicea.

Or. Balea: Al. Luceanof.

Com. Ghîur Sauciuc, pl. Balea: Manole Popof, R. Nicel și Karo Colef.

Com. Caranasut, jud. Constanța: M. Boagiel, D. Mihalef, și L. Petef.

Com. Emehanli, jud. Dorostor: Vasile Petrol.

Com. Dobromir, jud. Constanța: Jelu Gherghel.

Com. Anadolchiel, jud. Constanța: Nicola Nach-f.

Com. Armutlia, jud. Tulcea: N. Petef, G. Dimitrache și Achim Omerof.

Com. Rasova, jud. Constanța: Hr. Dineof.

Com. Freacătel, jud. Tulcea: T. Mihalef și Iachar Omerof.

Com. Docuzel, jud. Constanța: Gh. Jordanof.

Com. Cuzgun, jud. Constanța: Gh. Antonof.

In numărul viitor vom continua cu publicarea numelor acestor ilustrari neconosciute.

INFORMATIUNI

Redacționale

Suntem informați că d. Mothu a avut amabilitatea și cunția de a transmite Agentului Reuter și Havas, ce le reprezintă, textul doleanțelor și dorințelor Dobrogenilor, expusă săptămâna trea ută atât d-lui Ministeru președinte că și reprezentanților Franței, Americii și Angliei, de către o delegație de cetăteni din partea locului.

Biletul bulgăresc de identitate și liberă editoare din Constanța și însoțit, publicat în fac-simile de noi în numărul trecut, purta semnătura d-lui Vlădimir Radet, membru la comisia de trei, nu a d-lui Hagi Petrol, președinte, cum din eroare s'au arătat. Facem, deci, evanđelita rectificare.

Politice

Mare frântinare domnește în logoul liberalilor din Constanța

